

Asia: VN/2287/2020

Lausuntopyyntö työryhmän ehdotuksesta arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi

Työryhmän ehdotus Kohti kestäväää arkkitehtuuria

Yleisiä kommentteja työryhmän ehdotuksesta

Koko Suomen laajuisen arkkitehtuuripoliittisen ohjelman päivitys on aiheellista ja ammattikunnan yhteisen tavoiteltavan suunnan määrittäminen tärkeää. Ehdotus nostaa ajankohtaisia, myös opiskelijapiireissä ylös nousseita asioita esille. Se on informatiivinen sekä jäsennelty selkeästi. Ehdotus on tarpeeksi yleispätevä koskemaan koko Suomea ja jättää pienemmille alueille omien täsmentävien arkkitehtuuripoliittisten ohjelmien suunnittelun. Tavoiteaika 2035 on kunnianhimoinen ja vaatii alalta nopeaa reagoitua myös koulutuksen osalta.

Luku I Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus

Kaipaamme muuntojoustavuudesta enemmän keskustelua, eri aikakausien trendit osittain vaikuttavat rakennusten ennen aikaiseen purkamiseen. Monia rakennuksia, jotka ovat vanhoja, mutta eivät tarpeeksi vanhoja, ei osata arvostaa. Huolena on myös rakennusten rakentamisen sekä purkamisen aikana syntyneiden jätteiden kierrätys. Kaupunkiympäristön elävöittäminen viheralueilla on tärkeää niin asukkaiden kuin eläimien kannalta.

Luku II Yhdenvertaisuus ja osallisuus

Arkkitehtuuri kuuluu kaikille ja ideaalisesti sen pitäisi olla kaikkien saavutettavissa. Korjausrakentamisessa, jossa rakennukset ovat vanhoja, veloitteet ovat toki löyhemmät, sillä ne eivät aina voi mahdollistaa täysin esteettömiä ratkaisuja. Korjausrakentaminen on kestävämpää kuin uudisrakentaminen ja ihmiset pitävät vanhoista rakennuksista, siksi niiden säilyttämistä pitää helpottaa. Trendien keston suhteutus rakennuksen toivottuun elinkaareen voi olla ongelmana, jos jatkosuunnitelmia ei olla mietitty tai rakennus ei ole helposti muunneltavissa. Muuntojousto on tärkeää rakennusta suunniteltaessa, jos toivotaan, että rakennusta ei pureta ennen aikaisesti.

Luku III Talous ja kansainvälisyys

Digitaalisen kaksosen avulla mahdollisuuksien tutkiminen on erittäin mielenkiintoista. Arkkitehtuuri- ja designmuseolla voitaisiin tuoda esille niin ulkomaalaisille sekä suomalaisille Suomen arkkitehtuuria. Kotimaanmatkailu tuo kestävyyttä, siksi olisi hyvä, että peruskoulutuksessa lisätään arkkitehtuuri- ja designtietoisuutta, että ihmiset haluavat nähdä meidän maatamme.

Kansainvälisyyttä suomalaisen arkkitehtuurin ja maailman välillä voi luoda muun muassa kannustamalla yhä enemmän suomalaisia arkkitehtejä osallistumaan kansainvälisiin arkkitehtuurikilpailuihin ja viemällä suomalaisen arkkitehtuurin oppeja sekä tunnuspiirteitä laajemmalle.

Luku IV Merkitys ja identiteetti

Maakunnilla on oma identiteettinsä, ja siksi on hyvä, että tehtiin esimerkiksi Oulun koulua. Mielenkiintoisella arkkitehtuurilla, jolla on omaa identiteettiä, on myös parempi uudelleenkäyttöarvo. Vanhojen rakennusten arvostusta on hyvä lisätä historian jakamisella. Suomalainen historiallinen rakennuskanta on vanhempiin kulttuurimaihin verrattuna häviävän pieni. Tämä mielessä pitäen tulee ymmärtää, että on yhä tärkeämpää vaalia sekä suojella näitä ympäristömme menneisyyden merkkejä. Muun muassa taidenäyttelyt ja museonäyttelyt sekä arkkitehtuuri- ja designmuseot ovat hyvä tapa nimenomaan vaalia historiallista rakennuskantaamme sekä viestiä muille sen tärkeydestä. Suomessa on huomattu muodostuvan arkkitehtuuri- ja designmuseoiden kulttuuri ja tätä tulisi yhä edelleen kehittää ja tukea aktiivisesti.

Luku V Koulutus ja tutkimus

Lähivuosina arkkitehtuuriopiskelijoiden opintopaikkoja on kasvatettu huomattavasti. Jo viime vuoden suuremmalla sisäänottomäärällä on ollut näkyviä vaikutuksia opetuksen laatuun. Työryhmän mukaan arkkitehtuuriopiskelijoiden pulaa ja tällä hetkellä täystyöllisyys. Täytyy kuitenkin muistaa, että se ei tule olemaan aina pysyvää, esimerkiksi 90-luvun lamaa mietittäessä. Emme halua työmarkkinoiden hakijamäärän olevan myöskään yltäkyläinen, jolloin koko ammattikunta kärsii. Asian ydin on, että korkealaatuista koulutusta tulisi olla jatkossakin tarjolla arkkitehtuuriopiskelijoille. Onkin oivallista, että selvityksiä sisäänottomäärästä tehdään, mutta myös opintojen kuormittavuudella on vaikutus siinä, kuinka nopeasti valmistuu ja pääsee työelämään. Vielä vähän aikaa sitten suurin osa arkkitehtuuriopiskelijoista valmistui noin kymmenessä vuodessa. Nyt lainahyvityksen saamiseen pitää valmistua huomattavasti lyhemässä ajassa, eli kuudessa vuodessa. Siinä ajassa opintoja pitää suorittaa todella kuormittavalla tahdilla, ja työkokemustakin olisi tärkeä saada ennen valmistumista. Valmistumisen tavoiteaikaa olisi hyvä miettiä suhteessa muihin aloihin ja ottaa huomioon koulutuksen sisältömäärä sekä riittävän laadukas opetus alakohtaisesti. Koulutukseen tulee myös integroida niin nykypäivän kuin tulevaisuuden haasteiden huomiointia sekä ratkaisukeinoja, esimerkiksi muuntojoustosta puhutaan aivan liian vähän.

Ahtiainen Emma
Oulun Arkkitehtikilta